

Acollida de l'alumnat provinent d'Ucraïna

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

Una vegada més, per desgràcia, assistim a un conflicte bèl·lic sense sentit, que provoca el desplaçament forçós de moltes persones que han de buscar entorns més segurs on refugiar-se. No és un fenomen nou, ni possiblement serà l'última vegada que ens trobem amb alumnat desplaçat per falta de seguretat en els països d'origen.

Ucraïna és un país de l'est d'Europa que, com totes sabem, està travessant una situació insostenible per a la societat civil. És per això que, des dels nostres centres educatius, hem de tractar de facilitar una acollida i una proximitat, el més cuidada possible, a aquestes xiquetes, xiquets i famílies, des de l'empatia amb les circumstàncies que estan vivint.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Tenim un protocol d'acollida per a l'alumnat desplaçat i nouvingut, aprovat per Resolució de 5 de juny de 2018. En aquest document, trobareu les indicacions a seguir per tal de preparar la rebuda i organitzar una resposta a les necessitats de l'alumnat que s'incorpora. Més enllà d'això, aquest document pretén facilitar-vos la tasca amb algunes idees i recursos.

Seria convenient, com a mínim durant les primeres setmanes, que parem molta atenció a aquest alumnat i a les seues famílies, pel xoc que acaben de patir. Vos proposem algunes idees generals:

- Tractem d'assignar alumnat de referència a l'alumnat nouvingut, si fora possible, del seu país d'origen, o bé alumnat migrant que porte un temps al nostre territori i que vulga participar en aquesta acollida.
- Assignem també professorat de referència, tant a l'alumnat com a la seua família, que puga atendre els seus dubtes i inquietuds.
- Facilitem la comunicació tant com siga possible:
  - Adaptem el ritme, repetim els missatges, simplifiquem el vocabulari, fem pauses i comprovem que entenen els missatges.
  - Podem utilitzar la guia de conversa de la direcció general de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme, o altres recursos, per introduir salutacions o paraules que mostren la nostra disposició a acompanyar el seu procés d'acollida.
  - Facilitem l'expressió oral: respectem el ritme de resposta i les pauses, anticipem o tractem d'emmarcar els temes, reforcem les verbalitzacions i aproximacions (encara que siguen errònies), interpretem i aclarim els missatges incomplets.
  - Si hem de corregir algun error, ho farem de forma progressiva, sense incidir en excés en la correcció. En un primer moment, ha de primar la comunicació.

- Quan donem informació per escrit, tractem de fer-la el més accessible possible:
  - Simplifiquem la gramàtica utilitzant només elements de contingut (subjecte, verb i predicat, amb els mínims complements possibles).
  - Utilitzem facilitadors visuals, fotos quan es tracte d'elements tangibles, pictogrames quan no trobem una imatge prou clarificadora.
  - Evitem informació redundant, excessiva o imprecisa. Usem frases directes i en positiu.
  - Expliquem allò que donem per escrit, si és possible, i oferim-nos a clarificar qualsevol dubte.
  - Aprofitem les tecnologies i els traductors en línia per clarificar els missatges importants. Tinguem en compte també l'accessibilitat en entorns digitals.

- Prioritzem els aspectes emocionals i relacionals sobre les qüestions acadèmiques, com a mínim les primeres setmanes o mesos:
  - Tractem de conèixer els gustos i preferències, i adequar les opcions que oferim a cada persona.
  - Utilitzem dinàmiques de presentació i d'aula per incloure l'alumnat, com les de Cristina García o el professor Miquel.
  - Observem i busquem respostes adequades a les necessitats (exemple d'escala d'observació, a l'última pàgina).
  - Tractem d'utilitzar els termes adequats per descriure la situació, evitant malentesos.

- Si ens trobem amb situacions complicades o la quantitat d'alumnat que hem d'acollir és molt elevada, demanem suport a agents externs que puguin col·laborar amb nosaltres:
  - Oficines Pangea
  - Mediadores interculturals (si en tenim al nostre municipi)
  - Entitats del tercer sector
  - Associacions de persones ucraïneses
  - Direccions Territorials d'Educació

Altres qüestions específiques que podem fer:

- CENTRE EDUCATIU:
  - Assenyalar amb pictogrames els espais i/o fer itineraris amb cinta de colors, per facilitar que l'alumnat s'orienti pel centre.
  - Elaborar un plànol del centre, amb indicacions bàsiques, i facilitar-lo a l'alumnat i les seues famílies. Podem incloure paraules/frases en ucraïnés per facilitar-ne la comprensió.
  - Fer una reunió inicial per a clarificar dubtes amb totes les famílies i alumnes, amb l'ajuda de mediadors culturals o dels intèrprets que posen a la nostra disposició la direcció general de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme i els ajuntaments.
- TUTORIES:
  - Facilitar l'expressió emocional de tot l'alumnat i dels dubtes que tinguen sobre la guerra. Podem contar algun conte per reflexionar sobre la situació, com aquest.
  - Explicar que, tot i que necessiten mostres d'afecte i una acollida positiva, l'alumnat nouvingut també pot necessitar espai i temps en soledat. S'ha de respectar el seu procés.
  - Realitzar assemblees amb dinàmiques de presentació, emocionals i jocs de moviment que impliquen poca interacció verbal.
- FAMÍLIES:
  - Informar de l'arribada i de les actuacions que desenvoluparà el centre.
  - Facilitar la seua col·laboració en allò que es considere pertinent.
  - Proposar, a través de l'AFA/AMPA, famílies ajudants o guia per a les nouvingudes.
  - Mediadores interculturals (si en tenim al nostre municipi).
  - Entitats del tercer sector.
- ALUMNAT
  - Buscar tutors/es afectius/ves, amb capacitat d'escolta i empatia, entre els seus iguals (o en cursos superiors).
  - Facilitar a aquest alumnat ajudant referents adults de consulta sobre allò que senten o necessiten per acompanyar a les persones nouvingudes.
  - Explicar pautes d'interacció lingüística que faciliten la comunicació.

Exemple d'escala d'observació. IES Orriols

Alumne/Alumna:..... Nivell:..... Data:.....

A nivell afectiu:

- Es troba segur/segura emocionalment..... Sí No
- Depén excessivament del mestre/de la mestra..... Sí No
- Es mou bé dins l'espai de la classe..... Sí No
- Es mou bé dins els altres espais de l'escola Sí No

Actitud general:

- Es relaciona amb altres xics/xiques Sí No
- A l'escola es manifesta agressiu/agressiva Sí No
- Tímid/tímida Sí No
- Actiu/activa Sí No
- Possessiu/possessiva Si No
- Es mostra content/contenta, alegre i relaxat/relaxada Sí No
- Se'l veu trist/Se la veu trista Sí No
- Està tens/tensa i intranquil/intranquil·la Sí No
- És actiu/activa i participa en les activitats escolars. Sí No
- Es mostra inquiet/inquieta o nerviós/nerviosa .. Sí No

Actitud amb el professorat:

- Es mostra obert/oberta i comunicatiu/comunicativa amb ells/elles. Sí No
- Manté un tracte natural i espontani amb ells/elles. Sí No
- Es mostra tímid/tímida i retragut/retraguda davant ells/elles. Sí No

Actitud amb l'alumnat:

- Es relaciona amb els seus companys/companyes. Sí No
- Sempre es relaciona amb el mateix company/companya. Sí No
- Sempre es relaciona amb el mateix grup. Sí No
- S'aïlla dels companys. Sí No
- De vegades molesta els seus companys/les seues companyes. Sí No
- Reacciona amb agressivitat a sovint. Sí No

Adaptació:

- S'ha adaptat molt bé a l'ambient escolar. Sí No
- Va adaptant-se progressivament a l'ambient escolar. Sí No
- Li ha costat adaptar-se a l'ambient escolar. Sí No
- Encara no s'ha adaptat a l'ambient escolar. Sí No

Dinàmica de la classe:

- Mostra interès pels aprenentatges. Sí No
- Es distrau amb facilitat. Sí No
- Necessita ajuda per a realitzar algunes activitats. Sí No
- Es mostra satisfet/satisfeta de les seues produccions. Sí No
- Respecta els seus propis treballs i els dels companys/companyes Sí No
- Treballa en grup. Sí No
- Es mostra ordenat amb el material escolar. Sí No
- Li costa ordenar el material escolar. Sí No
- Respecta i utilitza adequadament el material escolar. Sí No

Observacions: